

Martine Delfos

IK ga naar Papa!

over ouders in de gevangenis

Met tekeningen van
Sjeng Schupp

niño

Eerste druk 2009 en tweede druk 2012 zijn verschenen onder ISBN 978 90 8560 560 7.
Derde druk 2022 is verschenen onder ISBN 978 90 8560 206 4 en E-ISBN 978 94 6154 052 2.
Deze vierde herziene druk 2024 is tot stand gekomen in samenwerking met Stichting Exodus
Nederland, Expertisecentrum K I N D en met behulp van subsidie van de Louisa Stichting.
Bij dit boek hoort een begeleidingsboek voor ouders, begeleiders en hulpverleners.

Ik ga naar papa!
over ouders in de gevangenis
Martine Delfos

ISBN 978 90 8560 381 8
E-ISBN 978 94 6154 052 2
NUR 854 / THEMA JKSB1

© Uitgeverij SWP Amsterdam

© Martine Delfos

© Tekeningen: Sjeng Schupp

Tekst 'Over de gevangenis' (pagina 36 e.v.): Winie Hanekamp

Boekverzorging: Uitgeverij SWP

Niño is een imprint van Uitgeverij SWP.

Kijk voor meer boeken op: www.ninoboeken.nl & www.swpbook.com

Kijk voor meer informatie over Martine Delfos op: www.mdelfos.nl

Voor België, Uitgeverij Epo: www.epo.be

Dit boek is opgedragen aan alle kinderen die verlangen naar hun
gedetineerde ouders en aan Winie Hanekamp, zij die streeft naar het
herenigen van kinderen en hun gedetineerde ouders.

Ten geleide

Ik ga naar papa! is een therapeutisch kinderboek. Het verhaal is bedoeld om kinderen te helpen begrijpen wat het voor henzelf en voor de mensen om hen heen betekent als een ouder in de gevangenis zit. Maar ook om de mensen in de omgeving van het kind te helpen het kind te begrijpen en om kinderen met een ouder in de gevangenis te helpen hiermee om te gaan.

In het boek staan toelichtingen die bedoeld zijn voor ouders en begeleiders. Deze toelichtingen vind je rechtsonder op de pagina's. Die teksten zijn in eerste instantie niet bedoeld om voor te lezen; het is echter geen probleem als kinderen deze teksten lezen. Daarnaast is er een begeleidingsboek voor ouders, begeleiders en hulpverleners. Het geeft handvatten om het contact tussen ouder en kind zo goed mogelijk te laten verlopen, ook om kinderen en hun ouders in deze situatie beter te kunnen begrijpen en ze beter te kunnen helpen. (Zie pagina 2 voor instructie.)

Een ouder in de gevangenis betekent heel veel voor kinderen. Zij zien hun ouders heel lang niet. De maatschappij en vaak ook de familieleden zijn boos op die ouder om wat hij of zij gedaan heeft. Er is sprake van schaamte. Het

kind verliest niet de crimineel, maar verliest zijn of haar vader of moeder en mist die ouder. Kinderen vragen zich dan vaak af of alles nog hetzelfde is als voor de gevangenisstraf. Daarom is het belangrijk om als kind je vader of moeder in de gevangenis te zien. Maar een bezoek is lastig; heel veel regels, heel weinig gewoon contact en veel pottenkijkers.

Ik ga naar papa! is een voorleesverhaal bedoeld voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Het verhaal zou bij voorkeur in zijn geheel (voor)gelezen moeten worden. Neem er dus de tijd voor. Lees het in een rustige omgeving zodat op het verhaal doorgedaan kan worden wanneer het kind dat wil. Als het verhaal voor het slapengaan wordt voorgelezen, zorg dan dat het kind zijn of haar angst kwijt is voordat het gaat slapen, omdat het kind de problematiek anders meeneemt in de nacht.

Het verhaal kan ook gebruikt worden op scholen, als voorlichtingsmateriaal over ouders in de gevangenis en hoe daarmee om te gaan.

In het begeleidingsboek staan tips voor het omgaan met kinderen van gedetineerde ouders, specifiek voor leerkrachten om goed met de problematiek om te kunnen gaan. Ook staat er informatie voor de kinderen over hoe het is om gevangen te zijn en we noemen een aantal handige websites.

'Mam, mag ik mee?'

Elvira trekt aan mama's mouw. Ze heeft het heel vaak gevraagd, maar mama zegt altijd: 'Volgende keer!'

Mama gaat met tante Els uit. Ze fluisteren geheimzinnig.

'Mama, toe, ik wil mee!'

'Nee, dat kan nu niet.'

'Anita, je moet het tegen Elvira zeggen', zegt tante Els.

'Dat bekijk ik zelf wel', zegt mama boos. 'Kom, we gaan.'

Kinderen voelen de spanning van hun ouders aan. Ze willen bij hen blijven.

‘Oma, waar gaat mama met tante Els naartoe? Ze gaan naar papa hè?’

Oma zegt niets.

‘Ligt papa in het ziekenhuis? Is papa heel erg ziek?’

‘Nee hoor, Elvira, hoe kom je daar nou bij’, zegt oma verschrikt.

‘Papa is al heel lang weg en mama doet altijd zo geheimzinnig met tante Els. Oma, wil je mama vragen of ik naar papa kan?’

‘Ik zal er eens over denken’, zegt oma.

Ha, denkt Elvira, dat zegt oma altijd als ze iets wel wil doen.

Als kinderen een geheim voelen, proberen ze zelf te raden wat er is. Meestal is wat ze zelf bedenken veel erger dan de werkelijkheid. Via vertrouwde mensen proberen ze erachter te komen wat er aan de hand is.

Over de gevangenis

Als je een gevangenis binnengaat, vallen verschillende dingen meteen op: hoge muren en hekken. Je kunt niet zomaar naar binnen lopen. Deuren gaan meestal pas open als je aanbelt of je je gemeld hebt. Een portier (iemand die de gevangenispoort bewaakt) zit achter een glazen raam en vraagt voor wie je komt en of je een legitimatiebewijs (een paspoort, identiteitskaart of rijbewijs) kunt laten zien.

Er zijn vaak twee ingangen: één voor bezoekers en één voor personeel. De bezoekersingang is voor jou en je familie.

In de hal van de gevangenis zijn kluisjes waarin je je spullen kunt bewaren die niet mee naar binnen mogen. Bijvoorbeeld je tas, je jas, je mobiele telefoon en ook je lievelingsknuffel. Deze kluisjes zien er niet altijd hetzelfde uit. Je hebt soms geld nodig (vijftig eurocent of een euro) om hem op slot te kunnen doen.

Dan mag je eindelijk naar binnen. Eerst wordt gekeken of je geen metalen spullen bij je hebt. Want niemand mag de gevangenis in met scherpe voorwerpen als messen bijvoorbeeld. Zo blijft het voor iedereen veilig in de gevangenis. Een beetje geld mag wel mee. Je kunt dan in de bezoekruimte iets lekkers kopen met je vader of moeder.

Dit geldt kun je het beste dan wel even uit je zak halen, want anders gaat het detectiepoortje piepen. Dit poortje heeft een bovenkant en twee zijkanten, waar je tussendoor kunt lopen. Als er iets in je zakken of kleding zit waar metaal in zit, gaat dit poortje piepen en gaan de lampjes van de poortjes branden. Dan wordt gekeken wat er piept en moet je dit voorwerp op de lopende band leggen of in de kluis. Riemen, laarzen en sleutels zijn bekende 'piepers'.

Als je op bezoek gaat bij iemand die je aardig vindt, dan neem je graag een cadeautje mee. In de gevangenis mag dat niet zomaar. Als je je vader of moeder wilt verrassen, kan dat alleen door je pakje op te sturen of af te geven bij de portier. Daarna wordt het pakje door het personeel eerst helemaal bekeken om te voorkomen dat je vader of moeder spullen krijgt die niet in de gevangenis mogen komen. Denk maar aan drugs of gevaarlijke voorwerpen. Daarna krijgt je vader of moeder je cadeautje van het personeel.

Zoals je las in het verhaal van Elvira kost het tijd voordat je in de gevangenis bij je vader of moeder bent. Na nog enkele dichte deuren, die elektronisch voor je opengedaan worden, ben je dan eindelijk in de bezoekersruimte: een zaal met allemaal tafels en stoelen en vaak een snoep- en frisdrankautomaat.

In dit verhaal lees je steeds over de gevangenis. Daar komen de mensen terecht die een lange tijd voor straf in een cel moeten zitten. Iemand kan ook in een cel moeten wachten tot het moment waarop de rechter besloten heeft welke straf hij/zij krijgt. Deze cel bevindt zich in het huis van bewaring. Ook zijn er speciale afdelingen waar mensen zitten die een gevaar voor de maatschappij vormen, maar zelf niet goed doorhebben wat ze hebben gedaan. Deze mensen moeten hulp krijgen in plaats van straf. Ze krijgen dan een terbeschikkingstelling (tbs) van de regering. Dat wil zeggen dat de regering beslist wat er verder met hen moet gebeuren: straf en hulp krijgen of weer vrijkomen. Ze zitten dan niet in een gevangenis, maar in een tbs-kliniek. Omdat ze een behandeling krijgen, zijn de bezoeksafspraken in de tbs-kliniek heel verschillend per persoon.

Op bezoek gaan in de gevangenis

In de gevangenis bestaan verschillende soorten bezoeken voor kinderen:

Het gewone (reguliere) bezoek

Het gewone bezoek vindt plaats op tijden die door de gevangenis vastgesteld zijn voor de afdeling van je vader of moeder. Dit zijn niet altijd tijdstippen dat kinderen vrij zijn van school. Naar dit bezoek ga je met een familielid, verzorger of een begeleider. Ook zijn er in deze

ruimte andere volwassenen die elkaar bezoeken. Sommigen zijn zo blij elkaar te zien, dat ze zitten te knuffelen, anderen kletsen vooral. Je vader of moeder heeft een vaste plek waar hij/zij moet zitten. De gasten kunnen op een andere stoel aan de tafel plaatsnemen.

In sommige bezoekruimtes staan lange tafels die aan de grond vastzitten. De stoelen staan wel los. Onder de tafel zit een schot waardoor je niet onder de tafel door kunt kruipen. Je zit tegenover elkaar met een brede glasplaat tussen jou en je vader of moeder. Je kunt elkaar dus niet zo gemakkelijk aanraken; je leunt op het glazen raampje met je armen en dat voelt niet fijn.

Familiebezoek of bezoek zonder toezicht (BZT)

Er is een bezoekruimte speciaal voor mensen die heel lang in de gevangenis moeten blijven, langer dan twee jaar. Ze hoeven niet twee jaar te wachten voor ze dit bezoek kunnen aanvragen. Meestal kan dat als iemand een paar maanden in de gevangenis zit. Ze kunnen in een apart kamertje hun man, vrouw, kinderen of ouders ontvangen. Er is geen bewaker in deze ruimte. Zo'n bezoek heet BZT, een bezoek zonder toezicht. Hier kun je dus ook spelen met je vader of moeder. Er staat een tafel, een paar stoelen en soms ook een bed in deze kamer. Voor dit bezoek moet wel toestemming gegeven zijn door de baas van